

KÖZGAZDASZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

VIII. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM.

Ára: 30 fillér

1966. MÁJUS 21.

Május 16-án, hétfőn, előadást tartott egyetemünkön A. P. Butenko professzor, a filozófiai tudományok doktora, „Az SZKP XXIII. kongressusa és a szocialista vilárendszer fejlődésének problémái” címmel. Az alábbiakban röviden ismertetjük az előadás legérdekesebb kérdéseit.

Simán, zökkenőmentesen, előre megtervezett módon fejlődik-e a szocialista vilárendszer, vagy pedig azoknak van igazuk, akik széthullását jósolják?

Akarattal ilyen szélsőséges a kérdésfeltevés, hiszen mögötte két — még ma is meglevő — szélsőséges álláspont húzódik meg. Sem a túlzott optimizmusnak, sem a pesszimizmusnak nincs reális alapja — adta meg a választ Butenko professzor előadása. A

valóság sokkal bonyolultabb, semhogy fehéren-fekétén lehessen ábrázolni.

A szocialista vilárendszer fejlődésének elemzéséhez először is az szükséges, hogy tisztázzuk a vilárendszer fogalmát. Vilárendszer csak akkor jön létre, amikor a termelőerők már túlnőnek egy nemzeti állam határain és szükségszerűvé válik a nemzetközi munkamegosztás, létrejön a nemzetek közti kölcsönös függés, de a termelőerők színvonalára még nem olyan magas, hogy a nemzeti állam határai megszűnjenek. Vilárendszer tehát csak a kapitalista és szocialista termelési módban létezik.

A kiindulási alap közös, mégsem lehet egyenlőségjelet tenni a kapitalista és szocialista vilárendszer közé. Mások a termelési viszonyok és más a fejlődés perspektívája. A vilárendszer a kapitalizmus számára a végső forma, a szocializmus számára átmenet a nemzeti államhatárok megszűnéséhez.

A szocialista vilárendszer egyes országoknak a kapitalista vilárendszerből való kiszakadásával jött létre. Egytípusú, szocialista államok közössége, de szuverén és eltérő fejlettségi színvonalú országokból áll. Nyílt közösség, minden új szocialista országgal bővül.

A szocialista vilárendszer tehát szuverén országok társa-

dalmi-gazdasági közössége, ahol az egyes országokat szubjektív kölcsönös függés, szocialista termelési viszonyok, közös érdekek, közös alapvető célok kapcsolják össze.

Széthullik-e ez a közösség, amennyiben egyes országok szakadár politikát folytatnak?

A szocialista vilárendszer fejlődése két, egymással kölcsönös kapcsolatban levő objektív mechanizmusnak van alárendelve. Az egyiket az egyes országok fejlődésének objektív törvényszerűségei alkotják (amelyek országokként eltérően érvényesülnek), a másikat az egész szocialista vilárendszerre jellemző törvényszerűségek.

Helytelen lenne azt állítani, hogy ezek az objektív törvényszerűségek automatikusan érvényesülnek, és nem kevésbé téves az az álláspont, mely szerint a meglevő ellentmondásokat kizárólag az egyes kormányok rosszindulata okozza.

Ezek az objektív törvényszerűségek a valóságban az egyes országok pártjainak, kormányainak tudatos tevékenységén keresztül jutnak érvényre. Az egyes pártok, kormányok politikáját azonban az illető országok objektív társadalmi-gazdasági helyzete határozza meg. Az objektív és a szubjektív törekvéseket tehát a maguk dialektikájában kell vizsgálni.

A meglevő ellentétek, nehé-

ségek fő forrása az, hogy a szocialista vilárendszer szuverén, eltérő fejlettségű szocialista országokból áll, amelyek felett nem áll központi irányító szerv. Ezek az ellentmondások a fejlődés természetes következményei, nem antagonisztikusak. Gyakran ellentétbe kerül ma még például a szocialista nemzeti érzés az internacionalizmussal, a szocialista vilárendszer fejlődése azonban az internacionalizmus irányába hat.

Más a helyzet akkor, ha az

ellentéteknek elvi alapjuk van, ha egy párt, illetve kormány letér a marxizmus-leninizmus útjáról és nacionalista politikát folytat. Ez esetben az ellentmondások egyre éleződnek. A szocialista vilárendszerből viszont az illető ország csak akkor szakad ki, ha újra kapitalista lesz.

A szocialista vilárendszer tehát nem hullik szét, inkább erősödik, s a menetközben jelentkező ellentmondások leküzdhetők.

— sóvári —

Búcsúünnepély

Május 21-én, szombaton délután 2 órakor egyetemünk aulájában az idén végző hallgatók tiszteletére búcsúünnepély lesz. Az állami és pártvezetőség részéről Kovács Géza dékán mond ünnepi beszédet. A negyedévesek nevében Angyal Ádám búcsúzik.

A négy év alatt kiemelkedő tanulmányi, mozgalmi, társadalmi munkát végző hallgatók jutalmazása után a végzősök átadják a zászlót, majd megkoszorúzzák a Marx-szobrot.

Az ünnepségre a rendezőség szeretettel vár minden érdeklődőt.

DICSÉRET

Az általános kari pártvezetőség a kar hallgatói körében az elmúlt hónapokban szociológiai felmérést készített.

A kérdőívek feldolgozásában kifejtett munkájukért Bogos Irén, Fodor Mária, Kovács Mária, Löbl Zsuzsanna, Nagy Irma, Pozsega Gizella, Schwarz Anna ipari karos és Jakubecz Éva, Katona Éva, Szwajkowski Zsuzsanna, Gyuricsku Kálmán, Pásztor József, Szabeni Zsolt, Vörös Lajos kereskedelmi karos hallgatóknak ezúton szeretnénk köszönetet mondani.

A most kezdődő vizsgaidőszakban lankadatián szorgalmat s eredményes vizsgákat kívánunk:

MSZMP
általános kari vezetőség

Bosszúságok a menzán

Időpont: déli 12 óra. Hosszú sor, helyesebben nagy tömeg várakozik, s kínos lassúsággal haladnak előre.

Szemüveges, fekete hajú kislány áll előttem. Két ifjú oldalról odalép hozzám:

— Mondd, a pol. gazd. vizsgára hány napot hagytál?

A kislány megmondja — a fiúk ott maradnak. Két percen belül már hatan csatlakoznak hozzám. Mögöttük sokan várakoznak, de ez nem zavarja őket. Elsőéves terveztikusok.

Amikor felkérem őket, menjenek a sor végére, méltatlankodnak, majd engednek... engem előre. De nem mennek hátra.

Hátul mindenki hallgat, egyesek csendesen morognak, de senki sem szól. Az kényelmetlen...

☆

Végül nagynehezen odaérünk a tálalópultok elé. Gusztusos ételek egész sora kínálgatja magát. De mennyiért? Hol vannak a kis árjelző táblák? Ezúttal nem sikerült ráfizetnem.

☆

Jó lenne leülni. De hová? A székek hatvan százalékán ülnek, a többin a sorbaállók könyvei, füzetek, táskák, kabátok hevernek. Foglalt. Gazdájuk talán most állt be a sorba, jó ha tíz perc múlva itt lesz. Mások — tálcával kezükben rohagnak fel-alá. Helyet keresnek. És bosszankodnak.

— h —

Másodéven dinom-dánom

Decemberben-januárban kíváncsian vártuk, mit is hoz az új félév. A befejeződött (harmadik) félévben, úgy éreztük, a tanulmányi terhelés elérte maximumát. Őt olyan személynáriumi tárgyunk volt, melyekből hétről hétre kellett készülni, öt zárthelyi, a félév végén pedig hat vizsga, amiből kettő két félév anyagából. Biztosak voltunk abban, hogy a következő félév könnyebb lesz, hiszen államvizsga követi, amelyre feltétlenül készülnünk kell már félév közben.

És mi lett? Valóban kevesebb lett az óraszám — heti másfél órával. Két előadásos tárgy helyett ugyanis bejött a könyvvitel. Hat tárgyból kell tehát hétről hétre készülni (politikai gazdaságtan, filozófia, gazdasági programozás, gazdaságstatisztika, könyvvitel). Politikai gazdaságtanból gyakorlati jegy. Statisztikából — tankönyv, példatár nem léven — ez a gyakorlat az előadás mellett az egyetlen tanulási lehetőség. Oroszból megszünt a záróvizsga, ezért a félév során — az évvégi gyakorlati jegyért — jegyre felletnek stb.

Ezenkívül a félév során el kellett készítenünk egy évfolyamdolgozatot. Nem szakdolgozat persze, de mégis...

S illenék készülni az államvizsgára is, politikai gazdaságtanból, filozófiából.

Mi ugyanakkor a valódi helyzet?

Zárthelyik előtt (ismét öt alkalommal) nemigen foglalkozunk más tárggyal. „Hatódik zárthelyiként” az évfolyamdolgozat beadási határidejét megelőző egy-két hetet megintcsak nem tudunk mást tanulni. Ebből azután az lesz, hogy a két államvizsgatárgyból, különösen pedig filozófiából a szemináriumokra igencsak gyér a felkészülés, főleg, ami a kötelező irodalmat illeti. Márpedig a vizsgaidőszakban a kötelező irodalmat megint nem lesz idő elolvasni. Hogy mi lesz ebből az államvizsgán, arra jobb nem gondolni — mindenesetre jó tudni, hogy az államvizsgának szűró szerepet szán az egyetemi vezetés.

Mások is kibírták már a másodévet, természetesen. Viszont állítólag mi már a reformterv szerint tanulunk. Lehet, hogy ez már nagy könnyítéseket tartalmaz — utólag fejezzük ki részvétünket a korábbi másodéveseknek.

Megnyugtató, hogy állítólag a másodév a legnehezebb az egyetemen, aki ezen túljut, az már... Bár a harmadéveseknek nem ez a véleményük.

Bauer Tamás

Munkalehetőség

Az érdekvédelmi csoport a következő helyekre tud nyári munkalehetőségeket biztosítani hallgatóinknak:

A Pannónia Szálloda és Éttermi Vállalatnál, az Észak-Budai Vendéglátóipari Vállalatnál és a Dél-Budai Vendéglátóipari Vállalatnál hét végén kisegítő felszolgálóként lehet dolgozni, de el lehet helyezkedni egész nyárra is segédmunkásnak, italmérőnek, büfémunkára és felszolgáló munkára.

Az ÉM Betonépítő Vállalat 6 Ft-os órabérért fiukat alkalmaz a nyár folyamán építőipari munkára a balatoni autópálya építésénél.

A Szövetkezetek Pest megyei Értékesítő Központja felvegye kocsikísérő fiukat, havi kereseti lehetőség 1500—2500 forint között.

A Fővárosi Tanács textil- és konzervipari vállalatainál lányok számára van munkalehetőség.

Jelentkezni lehet a III. emelet 382-ben, minden hétfőn délelőtt 10 órától délután 1 óráig.

Rektorhelyettes elvtárs a kérdőív előtt

A Kun Béla téri kollégium diákbizottsága közel 40 kérdést állított össze, főleg oktatási problémákról, melyekre Bikics István elvtárs választ a kollégiumban rendezett konzultáción.

Beszélgetés közben kiderült, hogy az egyetem vezetősége sokkal jobban pártolja kéréseinket, mint azt magunk hinnénk.

Az egyik ilyen, kényesnek nyilvánított téma a katalógusrendszer létjogosultsága. Megszüntetése komoly ösztönző erő lenne arra, hogy oktatóink színvonalasabb előadásokat tartsanak. A hallgatók nyilvánvalóan a jobb, színvonalasabb előadásokat látogatnák. A katalógus megszüntetését indokolja az a tény is, hogy egy-egy hiányzás „igazolása” nem jelent komoly problémát.

Mi lenne tehát a megoldás?

Bikics elvtárs elmondta, hogy nem tartja indokolatlannak a kérdést, de még egy dologgal számolni kell. Ha megszüntetik a katalógust, ez azt vonja maga után, hogy a vizsgakérdések között az előadások témája is szerepelni fog. (Szigorúbb feltételek mellett, mint most.)

És ha már a vizsgánál tartunk, érdemes megjegyezni néhány dolgot a másodévesek államvizsga-szigorlatával kapcsolatban is.

Az államvizsga a másodévesek első komoly erőpróbája lesz. Minden vizsgázó elé az eddiginél fokozottabb követelményeket állít. Már csak ezért is alaposan fel kell készülni rá, mert bizonyos szűrőt is jelent. Arról persze nincs szó — ahogy ezt másodéves körökben beszél-

lik —, hogy most „kiszórják a fél évfolyamot”.

Azért is jelöltek ki két vizsgaidőpontot (júniust és szeptembert), hogy akinek hosszabb idő kell az alapos felkészülésre, annak módja legyen később vizsgázni.

Másik érdekes probléma, ami valamennyi hallgatót érdekel, az ösztöndíjak kérdése.

Régóta fájó sebünk például, hogy egy utóvizsgával jó rendű hallgatóknak sem jár tanulmányi ösztöndíj. Az egyetem vezetői javaslatot tettek az egyetem finanszírozási rendszerének megváltoztatására, amelyben ez a kérdés is helyet kapott. Ösztöndíjrendszerünkkel egyébként is sok probléma van. Néhány érdekes példát szeretnék ezzel kapcsolatban elmondani. Egy 1,9-es átlagú hallgató havi 650 Ft társadalmi ösztöndíjat kap (I. kategória, plusz vidéki pótlék). Ugyanakkor a Népköztársasági ösztöndíj II. fokozata havi 700 Ft és egy jó rendű tanuló havi ösztöndíja (III. kategória mellett) havi 150 Ft. Általában az ösztöndíjak nem mutatják kellőképpen a hallgatók közötti különbségeket.

Az egyetem vezetősége szerint olyan változtatásokat kellene véghez vinni, hogy az ösztöndíj összegét a tanulmányi átlag és a szülők keresete mellett a diákbi-

zottságok és egyéb társadalmi szervek véleménye — tehát sokoldalú információ határozza meg.

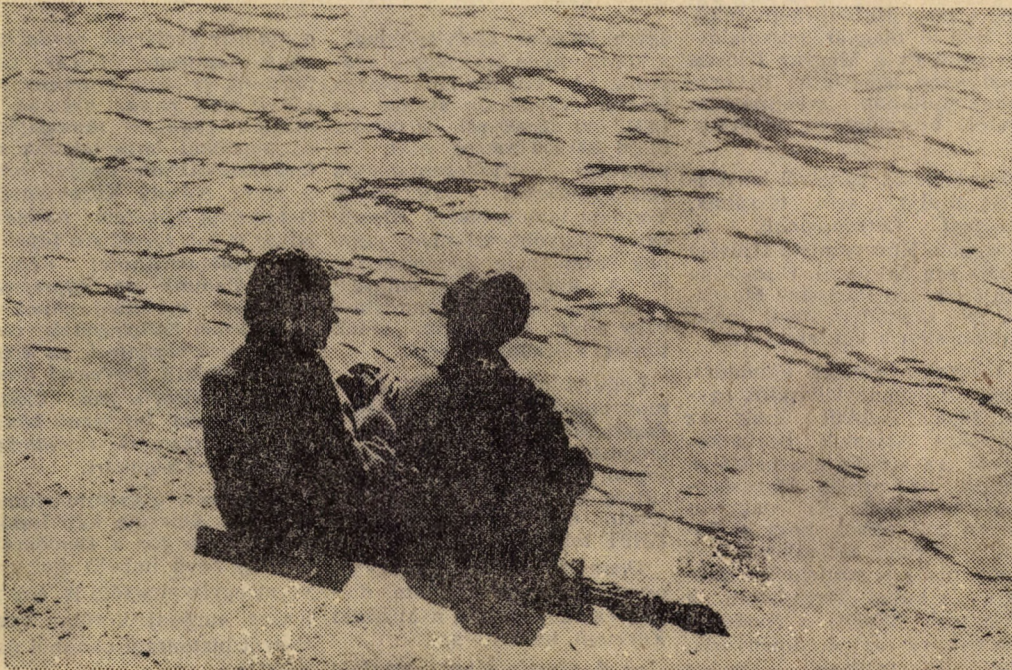
Ez csupán elképzelés. Hogy mi és hogyan valósul meg belőle, az a készülő új ösztöndíjrendeletből derül majd ki.

A megbeszélésen az alábbi probléma is felvetődött.

Első és másodéven mindenki számára kötelező a polgári védelem — azaz légő — oktatáson való részvétel. Katonaviselt fiúhallgatóink viszont ennek anyagát jóval magasabb szinten már tanulták egy éven keresztül. Kérésük az, hogy mentseik fel őket a légő-előadások látogatása alól, hiszen általuk ismert dolgokat hallanak és ez amúgy sem sok szabad idejükből vesz el kéthetenként két órát.

Kozma Judit

NINCSENEK EGYEDÜL

Meddig maradhat valaki kollégista?

A kollégiumi elhelyezések iránti kérelmek elbírálásakor az eddigiek folyamán két alapkövetelményt támasztottak a diákbizottságok:

1. A hallgató tanulmányi átlageredménye érje el a 2,51-es szintet.

2. Szociális helyzete tegye indokoltá a kollégiumi elhelyezést.

Az utóbbi időben, fokozottan előtérbe került az egyetemi hallgatók közösségi szelében való nevelésének kérdése, s felmerült az igény az eddigi kollégiumi követelményrendszer felújítására is.

Egyetemünk kollégiumi tanácsának legutóbbi megbeszélésén a kollégiumi igazgatók és diákbizottsági titkárok újabb lényeges kérdésben foglaltak állást. A kollégiumi irányelvek kidolgozása után (amiről lapunk egyik korábbi számában olvashattunk), most a kollégiumi követelményrendszer egységesítésének megvitatására került sor. A rendes vizsgaidőszak végén benyújtandó újravételei kérelmek elbírálása már részben az új alapelvek szerint történik.

Elsősorban a tanulmányi követelmények szigorításáról lesz szó. A diákbizottságok a közepesen rosszabb átlageredményt elért kollégiumi lakók kérelmét vita nélkül elutasítják, az érintett hallgatók újbóli felvételükért egyéb körülményeik és indokaik figyelembe vételét kérve a kollégiumi tanácshoz fellebbezhetnek.

A kollégiumi elhelyezés feltételül az eredeti elképzeléssel ellentétben a felsőbb évfolymra magasabb átlageredményt, azonban dékáni utóvizsga vagy nagyfokú hanyatlás miatt 3,00 alatti átlagú diákok újravétele is kétségesé válhat. Az automatikus elbírálás megszüntetését tehát nem a 2,51-es átlag rugalmas kezelésével kívánják elérni, hiszen ennél gyengébb eredménnyel

a kollégiumban maradni nem lehet, hanem a minimális követelményeknek megfelelő hallgatók között tesznek különbséget, közösségi magatartásuk alapján.

Minden lakóval szemben általános követelményként támasztható, hogy aktív tagja legyen a kollégiumi közösségnek, részt vegyen a megbeszélésekben, látogassa a rendezvényeket, elvtársi segítséget nyújtson az arra rászoruló kollégáinak, s maga iránt is évről évre szigorúbb tanulmányi és erkölcsi követelményt támasszon. Tartós passzivitás, s a közös ügyek iránti tartós érdektelenség fegyelmi eljárást is vonhasson maga után.

A követelményrendszer-tervezet elsősorban a rendbontók, a fegyelmezetlenkedők ellen lép fel erősebben, s célul tűzi ki, hogy a passzív, közönyös embereket is megmozgassa, mindenkit érdekeltté te-

gyen a kollégiumi életben, hogy ne csak szállóhelynek tekintsek a kollégiumot!

Mindez megfelel a napokban ülésezett II. országos kollégiumi tanács szellemének is. A kollégiumoknak kettős feladata van:

1. A vidéki hallgatóknak szállást nyújtani, biztosítani a zavartalan tanuláshoz, továbbképzéshez, pihenéshez szükséges körülményeket.

2. A fiatalokat közösségi emberekké nevelni, a szobaközösségek tagjai közötti közvetlen kapcsolatok, a rendezvények, politikai viták eredményeként fokozatosan kialakítani a szocialista embertípusra jellemző vonásokat.

Legfeljettebb önkormányzat esetén a diákbizottság teljes autonómiát élvez, az igazgató csak egy szavazattal járul hozzá a döntésekhez. A jutalmazás és büntetés eszközei a diákbizottságok döntési joga,

attól függően, hogy az önkormányzat melyik fokozatán állnak, a kollégiumi ellátásért fizetendő havi összeg megállapítására is kiterjedne. Az országos tanácskozás alapján a havi 200 forintos összeg megszűnne s személyenként differenciáltan nullától 400 forintig lehetne megszabni a fizetendő díj nagyságát.

Visszatérve a kollégiumi tanács legutóbbi ülésére, még egy változásra kívánom a figyelmet felhívni. Egyetemünk kollégiumi létszámkeretét a Művelődésügyi Minisztérium növelte, ugyanakkor a Kun Béla téri diákhon helyett a Róbert Károly körüli kollégiumot utalta ki részükre. Emiatt a kollégiumi létszámarányok és a fiú-leány arány megváltoztatása válik szükségessé. Az átszervezésről még a rendes vizsgaidőszakban értesítést kapnak a diákbizottságok.

Petres Sándor

Abszolút földjáradék — zsírtalanítás

Lexikon — minekünk

Nem volt még olyan kiadványa a Közgazdasági és Jogi Könyvtárnak, melyről ennyire jogosan mondhatnák el a közgazdászok: házagpótló mű. Két kötetben, közel hátezer címszóval jelent meg a Vállalatgazdasági Lexikon. Tartalma azonban jóval több, mint amit a cím sejtet: tartalmazza a politikai gazdaságtan, az ipargazdaságtan, az ipari üzemgazdaságtan, a munkagazdaságtan, a jog, az igazgatás, a gazdaságmatematika, az ellenőrzés, az ügyvitelszervezés, a népgazdasági és vállalkozási tervezés, a pénzgazdálkodás, a számvitel és elemzés, az árképzés és a statisztika minden lényeges fogalmát.

A lexikon készítésében több mint kétszáz szakember vett részt, köztük egyetemünk több oktatója. A lexikon főszerkesztője Wilczek Jenő egyetemi tanár, az ipargazdaságtan tanszék vezetője.

Izélitől néhány címszó az

új lexikonból: azbesztcementgyártás, befejezetlen termelés tervezése, csoportos anyagköltségvetési rendszer, degesz-sziv bérformák, ellennyomások, turbinák, felvásárlási ár, gazdasági válság, hitelpiénz... De kár is tovább folytatni, hiszen enniből is látszik: a lexikont még a vizsgák előtt kell kézbe venni. Hallgatóink előkészítettsége különböző, s a vizsgára való felkészülés során mindenki sűrűn találkozik számára ismeretlen fogalmakkal. Ezeket találhatjuk meg az új lexikonban. Ára azonban magas: a két kötet együtt 265 forint. Jó lenne ezért, ha a központi és a tanszéki könyvtárak sürgősen minél több példányt szerezzenek be belőle.

Várjuk egyébként a cikkeket a sajtóban (irodalmi lapok, folyóiratok): a csuszpájzgyártás, a szumma ikszversz és az abszolút elnyomóródás miért maradt ki a lexikonból...

B. T.

TOVÁBBTANULÁS KÜLFÖLDÖN

Görönggyös úton — ha más nincs

Horváth József ötödéves tanári „A” szakos, az idei tanév első félévét Lengyelországban töltötte, mint a Varsói Terv-Statistika Főiskola „szabad” hallgatója.

A „kalandozás” befejezése után megkerestük őt és szavai nyomán úgy látjuk, érdemes az ügynek első pillanatban talán indokolatlannak tűnő, terjedelmesebb írást szentelni.

Néhány évvel ezelőtt lengyelországi kiránduláson vett részt. Ekkor vette meg Kalic-ki lengyel kögazdász fő művét („A szocialista növekedésmélelt vázlata”). Mivel más nyelven nem jelent meg, vi-

szont szakdolgozatához feltételül szüksége volt erre az anyagra, lengyelül kezdett tanulni.

1964. tavaszán 10 napra kiutazott Lengyelországba, hogy egy kis lendületet adjon a nyelvtanulásnak, s újabb irodalmat szerezzen be. (Lengyel ismerősei sokat segítettek, olcsó szállást, étkezést biztosítottak neki.)

Ekkor kezdett el gondolkodni, hogy jó lenne a gyakori év első félévét kint tölteni, s az itthoni feladatokat, a két félév anyagát a második félévébe sűríteni.

De vajon hogyan lehet egy ilyen újszerű kezdeményezést megvalósítani? Mindenesetre meg kell próbálni. Az ügymenetről szóló elbeszélését érdemes nyomon követni.

— Megírtam egy kérvényt. Ebben az első félév levelező úton történő elvégzését kérttem, és azt is, hogy az első félévben tanulmányokat folytathassak a Varsói Terv-Statistika Főiskolán. Itthoni ösztöndíjam átutalását is kérvényeztem.

— A kérvény kissé nehezen ugyan, de eljutott (a dékáni és a rektori hivatalon keresztül), a Művelődésügyi Minisztériumba. Majd hosszú várakozás. Október elsején kellett volna kint lennem, s a válasza szeptember 30-ig várta. Ekkor értesítettek, hogy a Művelődésügyi Minisztérium engedélyezi a külföldi tanulást, amennyiben kinttartózkodásom anyagi, elhelyezési és egyéb feltételei biztosítva vannak... Könyvtárat csak az jelentett, hogy az egyetem kinttartózkodásom idejére is folyósította itthoni ösztöndíjamat.

— A szállásom átmenetileg megoldódott azzal, hogy a kollégium igazgatója (aki engedély nélkül nem helyezhetett el), „nem látott engem”, s ellenőrzés esetén azt kellett volna mondanom, hogy tudta nélkül vagyok a kollégiumban. A lengyel diákok

— Rögtön nekikeztem az útlevele elintézésének. Meghívólevél, engedély a kiegészítő parancsnokságtól. (Egyébként nem sok jövőt jósoltak az ügynek.) Ismerőseimtől rögtön kaptam meghívólevelet. Kint már folyt az előadások, én még mindig itthon voltam, s intéztem kiutazásom ügyeit.

— Végül úgy döntöttem, hogy elindulok turista-útlevelel, amíg az érvényes (egy hónap alatt) mindent elintézek: szállást, engedélyt a főiskolától az előadások látogatására, s a meghívólevelet. Így október 15-én este vonatra ültem, de még azt sem tudtam, hol fogok aludni...

— Lengyelországba érkezésem után rögtön a kollégiumba siettem ismerőseimhez. Egyikük azonnal elkísért a Felsőoktatási Minisztériumba, hogy engedélyt kérjünk a kollégiumi szálláshoz és a főiskola előadásainak látogatására. Sajnos azonban „dokumentumok” hiányában nem tudtak segíteni. Még itthon ígéretet kaptam a Művelődésügyi Minisztériumtól, hogy ügyem érdekében írnak a lengyel minisztériumnak, de ott ilyen levélről nem tudtak. Nálam pedig mindössze az az értesítés volt, amit az egyetem küldött a minisztérium jóváhagyásáról, s az is magyarul, amivel csak annyit értem, mintha lengyel üzletben forintért akartam volna vásárolni...

— A szállásom átmenetileg megoldódott azzal, hogy a kollégium igazgatója (aki engedély nélkül nem helyezhetett el), „nem látott engem”, s ellenőrzés esetén azt kellett volna mondanom, hogy tudta nélkül vagyok a kollégiumban. A lengyel diákok

„valet”-nak nevezik helyi zsargonban azt, aki úgy alszik ott, hogy az igazgató „nem tudja róla”. Agyműt nem kap, de kollégiumi díjat sem fizet. Így az ismerőseimtől kaptam pokrocón én is ingyen aludtam 8 napig a kollégiumban, ami egy kis szimpatikus rés a bürokrácia épületén! (Van, ahol még ennyi rés sincs.)

— Végül nagykövetségünkhöz fordultam segítségért. Rendkívül segítőkészek voltak hozzám. Meghosszabbították útlevelemet, a kulturális attasé igazoló levelére pedig a lengyel oktatási minisztérium engedélyt adott a megfelelő előadások látogatására.

— Végso soron tehát minden szépen elrendeződött: kollégiumi elhelyezést kaptam diákturista áron (120 zł havonta), étkezés a menzán, reggeli és vacsora egy kéz alól (2,50 zł darabja), ebéd teljes áron 12 zł-ért. A főiskolán az illetékes tanszék pártfogásába vett és sokat segített konzultációkkal, a tanszéki szemináriumok anyagának megküldésével stb. Megkérdeztük Horváth Józsefet, mennyire váltak be szakmai továbbfejlesztéséhez fűzött reményei.

Elmondta, hogy megértte a fáradságot, rengeteget tanult. Főleg előadásokra járt. Laski: Szocialista újratermelés (Máscserekes politikai gazdaságtan oktatása keretén belül). Kalecki: A kapitalizmus politikai gazdaságtana (Konjunk-túraelmélet, IV. évfolyamosok részére). Ezen kívül néhány előadást az elmaradt országok közgazdaszai számára tartott kurzusban is meghallgatott (angol nyelven). Egyébként a tanfolyamon részt vett egyetemünkről Fadel Haszab, a vi-

lággazdaságtan tanszék aspi-ránsa.

Milyen volt az itthoni érdeklődés hallgatóink utazásával kapcsolatban?

— Nyilván kevés a kint szerzett tudás arra, hogy valami komolyabbat csináljak, cikket vagy tanulmányt írjak, de azért reméltem, mielőtt hazajöttem, hogy az érdeklődés itthon nagyobb lesz, illetve hogy egyáltalán lesz érdeklődés az iránt amit kint tanultam. Egyedül a kollégiumi politikai gazdaságtan kör tagjai számára tartottam néhány előadást. Ez is inkább az én „tolakodásomnak” volt az eredménye. Nekem mindenesetre nagyon sokat jelentett szakmailag a kint töltött néhány hónap.

☆

Ime, ez volt a lengyelországi kalandozás rövid története. Hasonló tanulmányutak hasznosságáról remélhetőleg senkit nem kell meggyőzni. Nálunk sem teljesen járatlan, ismeretlen út ez, csak gondozatlansága miatt kissé még göröngyös. Nem lenne ésszerűbb szervezett formában lehetővé tenni, felsőéves hallgatóink számára a szocialista országok közgazdasági főiskoláin előadások, szemináriumok látogatását, vagy egy-egy témához a külföldi anyaggyűjtést? Akár cserealapon, akár önköltséges megoldással, félévre vagy 10 hónapra... A konkrét megoldáson lehet még gondolkodni, de mindenképpen elősegíteni, megszervezni s nem spontán módon a vállalkozókedvűekre bízni, hogy tanulásra szánt energiájuk felét morzsolják szét a bürokrácia malomkövei között.

F. P.

KIHASZNÁLATLAN KAPACITÁS

Örömmel üdvözöltük annak idején a menzán elkészített kézműos helyiséget. Azt reméltük, hogy csak sorbaállással lehet majd déltájban a csapokhoz férni, de nem így történt. A tisztaság iránti igény hiánya ez, vagy csak nem tudunk a kézműosai lehetőségéről?

Április végén a Budapesti Műszaki Egyetem Schönerz Zoltán Kollégiumában lezajlott nemzetközi diákszeminariumon ötven európai, ázsiai, afrikai és latin-amerikai ország diákjai vettek részt. Egyetemünket Róth János kereskedelmi kari KISZ-titkár vezetésével hat külkereskedelmi szakos hallgatóból és a Vietnami Szolidaritási Bizottság tagjaiból álló delegáció képviselte. Az ázsiai, afrikai és latin-amerikai országok képviselői között pedig ott volt egyetemünk több külföldi hallgatója. KISZ-szervezetünk nevében a Vietnami Szolidaritási Bizottság képviselője szólalt fel, s azt a külföldi képviselők az egyik legjobb, legtöbbet nyújtó magyar felszólalásnak nevezték. Mivel a napi sajtó és a Magyar Ifjúság a szeminárium anyagát részletesen ismertette, itt erre nem térünk ki, hanem munkatársunknak a szeminárium néhány résztvevőjével folytatott beszélgetését közöljük.

Két és fél éve tanul nálunk, az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetemen Walter Reyes, aki az uruguayi diákokat képviselte.

— Nagyon jó volt a szeminárium, ugyanakkor céljai nem teljesen valósultak meg — mondja —, mert csak az utolsó napon kezdtek el a felszólalók a maga egészében és sokoldalúságában leleplezni az imperializmust. Ma az imperializmus elleni harc fő kérdése, első vonala Vietnámban van. De ugyanakkor nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy ott vannak az imperialisták valamennyi kontinensen. Dominikában is. Ghanában is. Amikor az uruguayi fiatalok helyzetéről, az uruguayi

kommunisták harcáról kérdeztük, átadja a szót társának, Pasquál Latróniconak, az Uruguayi Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága tagjának, aki Párizsból Moszkva felé utaztában vett részt Budapesten a konferencián.

Latrónico elvtárs elmondta, hogy az uruguayi fiatalok egyre közvetlenebbül érzik az Egyesült Államok beavatkozását az ország gazdaságába, látják az ország függőségének fokozását. Ez nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a fiatalok körében terjedjen a forradalmiság, a szolidaritás szelleme. A kubai forradalom, a vietnami háború, a rhodésiai események azt eredményezik, hogy az uruguayi tömegek

NEMZETKÖZI DIÁKMOZGALOM

NOUS ACCUSONS L'IMPERIALISME!

egyre jobban aktivizálódnak, a kommunista párt egyre erősödik. A kommunista párt vezetői szavazatok száma az 1954. évi 18 000-ről 40 000-re, majd 200 000 ezerre nőtt. Az uruguayi ifjúkommunisták nagygyűléseket szerveztek Vietnám támogatására. Ezeket egyre nagyobb számban vesznek részt nem kommunisták is. A kommunisták számára mindegy, hogy kommunista-e vagy nem, ha valaki velük tüntet Vietnám mellett.

Legutóbb az Egyesült Államok nagykövetsége előtt rendezett tüntetés során a fiatalok szembeszálltak a kivezényelt rendőrökkel, letépték a követség épületéről az amerikai zászlót, és helyére kitűzték a DNFF lobogóját.

Doan Minh Thep, a Magyarországon tanuló vietnami diákok egyik vezetője, a Műszaki Egyetem hallgatója.

— A szeminárium, amelyet

a magyar elvtársak rendeztek, nagy segítséget jelent számunkra, és nagy örömmel veszünk részt rajta. Érezzük a magyar fiatalok támogatását az amerikai imperialisták elleni harcunkban. Tudjuk, hogy a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatói eddig is sok formában fejezték ki szolidaritásukat népünk iránt. Tudunk az egyetemen rendezett vietnami napokról, az egyetem hallgatóinak vietnami vásárpajzairól, az egyetemen alakult Vietnami Szolidaritási Bizottságról. Ezután is szeretném kifejezni köszönetünket testvéri szolidaritásukért, segítségükért.

Részt vett a szemináriumon a másik Amerika képviselője, a Students for a Democratic Society nevű haladó diákszervezet egyik vezetője is, aki jelenleg európai körúton van. (Névtől biztonsági okokból nem közöltem.)

— Az Egyesült Államokban a vietnami háború mindenkit érint, állásfoglalásra készíti az embereket, és ez erősíti a haladó szervezeteket. Tevékenységük középpontjában a teach-innek állnak. Ez egy nagyszabású nevelési program, melynek célja, hogy a fiatalok minél szélesebb rétegeivel érintessék meg a vietnami háború jellegét, bűnös voltát. Megismertetik az embereket Vietnám történetével, jelenével. Az akció nemcsak a diákokra terjed ki, hanem a munkásszervezőkre, egyaránt. Más módszereket is felhasználunk természetesen. Így például rock and roll zenére a vietnami háború elleni, a polgári jogokat követelő szövegű songokat énekelünk.

Van-e reális esélye annak, hogy a tömegmozgalom megakadályozza a háború kiterjesztését? — kérdeztük.

— A vietnami háború elleni tömegmozgalom újjáéleszti az egész amerikai társadalmat. Célját, lehetőségeit persze csak perspektívában szabad vizsgálni, gyors és látványos eredményeket nem várhatunk.

Az mindenesetre kétségtelen, hogy a mostani fiatalok tíz éven belül a politikai hatalom birtokosai lesznek az Egyesült Államokban, érvényesíteni tudják új gondolataikat. Négy év múlva az Egyesült Államok lakosságának fele a huszonhat éven aluliakhoz fog tartozni. A tizenhét és huszonhat év közötti ifjúság többsége a vietnami háború ellen van. Mind ez persze csak személyes véleményem s nem valamely szervezet hivatalos álláspontja — fejezte be az amerikai diákvezető, aki néhány hét múlva ismét Budapestre jön, és megígérte, hogy ellátogat egyetemünkre is.

Riadókocsi a kollégium előtt

Nem a fantázia csapongásából született legutóbbi számunk szatirikus írása egy kollégiumigazgató krimi-szerű és szintű megnyilvánulásáról. Az albnügyi história cselekménye sajnos nem mese. A műfaj eszközeinek megfelelő torzításra és túlzásra alig egy-két helyen volt csak szükség, s nem kellett semmit ad absurdum vinni, — a valóságban ez már megtörtént.

A kollégium lakóit mélyszélesen felháborító eset bonyolult szövevényéből csupán két szálát szeretnék kihúzni. Véleményem szerint ennek alapján könnyebben tudunk eligazodni, mintha egyszerre vizsgáljuk az egész gombolyagot.

Az egyik szál:

Kaphat-e egy másik szocialista ország egyetemén tanuló diák szükség esetén néhány napra valamelyik kollégiumunkban szállást? Magyar kollégái adnak neki ágytérmet, üres ágy a szobákban van...

Szabálytalan — kapjuk a hivatalos választ. A kollégium nem szálló, és akinek nincs pénze szállodára, az maradjon otthon. Világos álláspont, de legalább álláspont, amivel lehet és kell vitatkozni.

Rengeteget beszélünk a testvéregyetemek közötti együttműködésről, barátsági szerződéseket kötünk, s amikor hallgatóink közvetlen, emberi kapcsolatokat alakítanak ki külföldi kollégáikkal, akkor...

Akkor a Kun Béla téri kollégiumban magyar barátai támogatásával szállást kérő lengyel közgazdász hallgató „idegen elemmé” válik, aki „tolvaj vagy diverzáns is lehet” és ennek megfelelően az igazgató riasztja a rendőrséget. De ez már a másik szál.

Az igazgatónak ugyanis jogában áll megtagadni a szállást és felkérheti a kollégium elhagyására, bár így szembe helyezkedik a diákbizottság akaratával. Ő azonban nem vitázott, nem mondott véleményt. Más „megoldáshoz” folyamodott. Elevenitük fel egy kicsit a történeteket.

Az igazgató aznap este, amikor a Wrocław-i egyetem egyik negyedéves közgazdász hallgatója megérkezett, 10 perc múlva már megjelent a szobában, ahol a lengyel fiút barátai fogadták. Megállt a beszélgetők háta mögött, egy darabig figyelt, majd megkérdezte, honnan jött a kolléga és hová készül. Hallgatóink elmondták neki, hogy ki az illető, és hogy a Balkánra utazik, jegye a két nap múlva induló bukaresti vonatra érvényes, és most éjszakai szállást keres. Udvarias formában megkérték az igazgatót, hogy járuljon hozzá a lengyel fiú kollégiumi tartózkodásához. Szabad hely van, elhelyezése semmi bonyodalmat nem okoz. A kérdésre azonban nem kaptak választ, az igazgató szó nélkül kiment a szobából.

Néhány órával később derült ki a válaszadás módja. Az est folyamán felhívta a rendőrséget és sürgős segítségüket kérte, mivel „a szokásos esti ellenőrzés során a 12-es szobában idegen elemet talált, aki tolvaj vagy diverzáns is lehet, és semmiképpen nem tudja őt eltávolítani”.

Éjszaka riadókocsival jött ki a rendőrség, felébresztették a szoba 25 lakóját, kihallgatást és ellenőrzést végeztek — rendelésre. A lengyel diák papírjait azonban teljesen rendben találták és nemmosolyogták az igazgató „aggodalmaát”. A szoba lakói természetesen felvilágosították a rendőröket, hogy nem éppen „aggodalomról” van szó. Nagyon jól tudta, hogy a lengyel közgazdász személyes ismerőseihez, barátaihoz jött a kollégiumba. Márpedig az igazságot előadva nem lehetett volna mozgósítani a rendőrséget, ő pedig bizonyára látványosan szeretett volna „példát statuálni”.

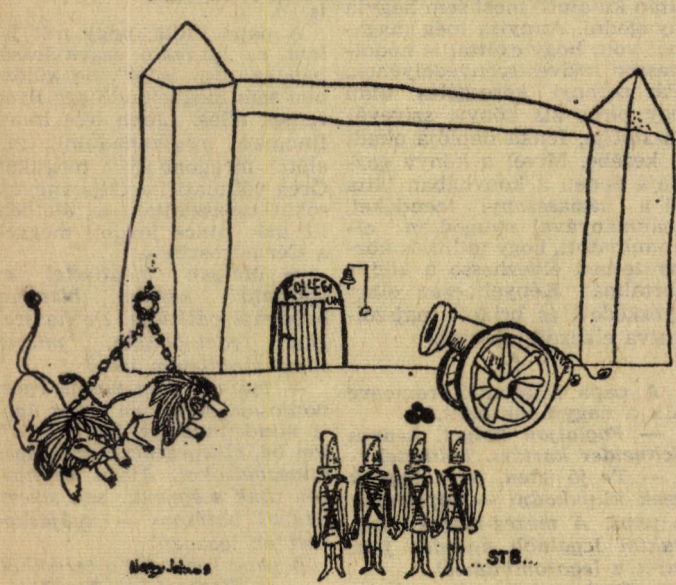
A nagy „felhajtást” sikerült elérni. De milyen áron! A történetek alapján feltámad bennünk a gondolat, hogyan tudja ő emberszeretetre, rugalmasságra, nyíltságra nevelni a rábizott egyetemistákat?

Feltehetően a 12-es szoba lakói vagy a diákbizottság tagjai is követtek el hibát. Okulásul a jövőre nézve ezeket érdemes külön megtárgyalni. Önálló vitát érdemel az elsőként felvetett kérdés is, hogy miért kell teljesen értelmetlen, bürokrata álláspontra helyezkedni a kollégiumokban esetleg szállást kereső „idegenek” esetében, hiszen még a világszerte elterjedt vendégszoba rendszer bevezetésétől is távol álló szerény teljesítmény, ha a lakosbörök üres ágyait alkalmanként a külföldi kollégák rendelkezésére bocsátjuk.

Minden vitán felül csak egyetlen dolog áll: az igazgató pontosan tudja, hogy az idegen fiú lengyel egyetemista, a kollégium néhány közgazdász lakójának kollégája és barátja. Mégis, anélkül, hogy kifogásait egyáltalán elmondta volna, rögtön a rendőrség beavatkozását kérte, koholt indokok alapján. Orvosi műszóval élve, ezt műhibának lehetne nevezni, feltételezve és remélve, hogy nem súlyosabb annál...

Faklen Pál

AZ ÚJ KOLLÉGIUM TERVE

— felszereléssel együtt

Amíg feljön a lift

Sokan és sokszor kölcsönözünk már könyvet az egyetem könyvtárából. Tanulmányainkhoz, művelődésünkhöz sokszor nyújtott segítséget ez a könyvtár. Amikor szükségünk volt valamire, csak kikerestük a katalógusból az adatakat, felírtuk a kártyára, s a könyvtári alkalmazott néhány perc múlva kiemelte a liftből a kért könyvet. Vajon melyikünknek jutott már eszébe, hogy megkérdezze: hová megy a lift, mi történt azalatt, amíg odalenn van. Egyáltalában, mi van odalenn?

Klug Ferencel, az olvasószolgálat vezetőjével jártuk végig a könyvtár első emeleti részét, azokat a termeket, ahová belépni csak engedéllyel lehet, vagy még azzal sem.

A folyosó éppen olyan, mint az első emelet túlsó oldalán, csupán a nagyobb csend meg a fal mellett sorakozó üveg-szekrények s a bennük levő folyóiratok jelzik, hogy külön rendeltetési helyen járunk. Az ajtókon táblák. Szerzeményezés. Feldolgozás. Bibliográfia. Dokumentáció. A könyvtár által vásárolt új könyvek és folyóiratok ezeken az osztályokon haladnak végig, az állománybavételtől a polcig.

A raktárba óriási vasajtón keresztül jutunk be. A csend és tisztaság talán még nagyobb, mint a folyosón volt. Az olvasóterem alatt elhelyezkedő raktár mintegy 400 ezer kötetet tartalmaz. Az öreg bolthajtások között vékony, modern vonalú, fémből készült polcok nyújtózkodnak a mennyezethez.

— A raktár nem modern,

Pistike már nem segít

Pistike! Légy szíves, segíts! Hangzott innen-onnan és Pistike mindenkinél készségesen segített. Nála jobb csoporttársat elképzelni talán nem is lehetett. A programozást, a könyvitelt legjobban ő tudta közülünk, s úgy tanította, mintha nem is diák lenne.

Pistike — Forgács István neve összeforrott a sakksapattal is, lelkes izbenzője és játékos volt.

Sajnos, Pistike már nem tud segíteni, nem hív többet senkit számjátékok játszani, sakkozni. Fiatalon, tragikus hirtelenséggel távozott el közülünk. Gyászolja őt az egész harmadéves pénzűgyesek, s mindenki, aki ismerte.

P. R.

mert létráznia kell a raktárosnak — szólal meg kísérem.

A könyvtár kétféle feladatkört lát el. Egyrészt mint egyetemi könyvtár, nagyobb példányszámban beszerzi azokat a kiadványokat, amelyek a hallgatók és oktatók tanulmányaihoz és kutatásaihoz szükségesek. Másrészt az 1956-os könyvtári törvény alapján a központi szakmai könyvtár feladatkörét is ellátja. Ez azt jelenti, hogy ez a könyvtár az országban az egyetlen, amely minden közgazdasági vonatkozású magyar kiadványt köteles beszerezni és megőrizni. A külföldi szakirodalom a nyelvi hozzáférhetőségnek megfelelően szintén beszerzésre és megőrzésre kerül.

Ez a kettős funkció tűnik szembe a raktár szemlélésekor is. A polcok túlnyomó részét ezek a köteles példányok töltik meg.

Megszólal valahol egy csend. A kölcsönzoból érkezik le a lift. A leggyakrabban kért könyvek a lift körüli polcokon találhatók. Az üres polcsorok jelzik, hogy „odafenn” vizsgálódásnak kezdődik.

Hátrább sorakoznak a törzspéldányok. A hazaiak két példányban, a külföldiek egy példányban kerülnek megőrzésre. Még beljebb a múltból ránk maradt könyvek hosszú sora. A raktárnak ez a része tulajdonképpen történeti, műzeális értékű anyag.

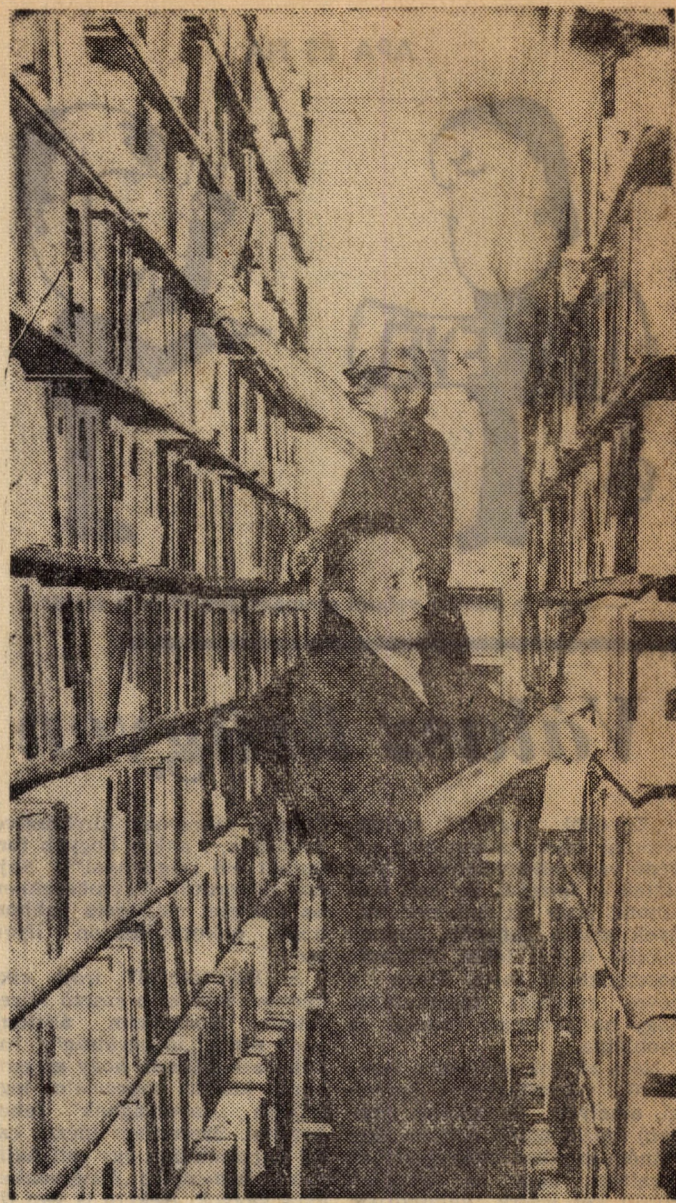
— A jelenlegi körülmények között még mintegy két-három évig van hely a raktárban. Utána már csak beruházással tudunk további helyet biztosítani.

A felszabadulás után megjelent könyvek nagyság szerint vannak tagolva. Ez a megoldás lehetővé teszi, hogy ne kelljen feleslegesen széles sorközetet hagyni a polcok között egy-egy magasabb könyv kedvéért.

— Ha a régi anyagot is átdolgoznánk ilyen formába, néhány méter polcot ott is tudnánk nyerni. Nehéz munka, de azért érni meg, mert a háború előtti anyag nincs teljes mértékben feltárva.

Az egyik fal mellett polcon, közel azonos nagyságú, fekete gerincű könyvek. A gerincükön fehér számok. Az egyetemi doktori disszertációkat őrzik itt. Van közöttük néhány színes kötésű is. 1957 után jött divatba a feketétől eltérő, „modernebb” kötés.

Amíg nézelődünk, a lift állandóan közeledik a kölcsönző és a raktár között. Tavaly összesen 25 884 kérés érkezett a raktárhoz, s ebből mintegy 23 ezret tudtak csak kielégíteni. A raktárosok összesen 80 000 kötetet mozgattak meg. A vasajtó nyikorogva csukódik be mögöttünk. Ismét kinn vagyunk a folyosón. Kísérőnk invitál, hogy nézzük meg a köteteket, a beteg könyvek kórházát. Benyitunk. Az első, ami szemembe ötlök, a XIX. századi felszerelés. A könyvkötő gépek és prések, a fűzőgép,

„Tavaly 16 000 alkalommal kölcsönöztünk könyvet.” (Foto: Váradi)

mind-mind, formájában és felépítésében a múlt századot idézik. Koruk sem sokat különbözhet. A könyvtár itt köti be a folyóiratokat és újságokat. (Mintegy ezer fajta érkezik belőlük évente.) Az egyik asztalon néhány kibelezett orosz szótár szomorkodik. „Műtetre” várnak.

Odakinn a folyosón még néhány felirat tűnik szembe. Kutatószobák. Sokszorosító. Szűk lépcsőn indulunk fel a kölcsönzőbe. Ez már a második emelet.

— Kérdezzem, ha még valamire kíváncsi.

— Talán néhány számadatot.

— A könyvtárnak tavaly 5247 beiratkozott olvasója volt. Tizenhatezer kölcsönzésre került sor, s ebből 2500-szor kellett késés miatt felszólítani az olvasókat. Az olvasótermet 151 000-szer látogatták a hallgatók. A központi könyvtárnak 52 dolgozója van.

Kevesen gondoltuk volna, mekkora apparátus szükséges ahhoz, hogy mindig megtaláljuk a polcokon és a katalógusban a tanulásunkhoz szükséges útmutatásokat.

Csepai János

VÁLTOZIK A VILÁG...

KÉT HÓNAPJA TÖRTENT:

A kollégiumi szervezésben meghirdetett modern táncanfolyam reklámlapjait kihelyezték az egyetem forgalmasabb helyein is. Másnap hűlt helyüket találtuk, és gondos körültekintés után, a személgyűjtő edényekben leltünk rá a szorgos munkával elkészített plakátokra. Egy újabb példányt az étterem lejáratahoz helyeztünk, de egy óra múlva az is elődei sorsára jutott. Felháborodott érdeklődésünkre a kultúrosztályon az alábbi választ kaptuk:

Az egyetemen csak az egyetemhez tartozó belső szerveket hirdethetnek, a kollégiumok csak a kultúrosztály engedélyével helyezhetik ki plakátjaikat. Ugyanakkor egy rektori határozat értelmében a falakat a továbbiakban teleltetni tilos, hirdetni csak az e célra készített rácsokon szabad.

Félóra múlva az éttermi lejáróban, ugyanott, és szintén szegekkel kifüggesztve a klub egyik műsorának propaganda-plakátja lepett meg bennün-

ket. S azóta is változatlan a helyzet.

KÉT HETE OLVASHAT-TUK:

A Magazin gitáregyüttes szeretett volna fellépni az egyetemi klubban. Felmerült a kérdés, hogy egy-két alkalommal vasárnap délután, ötórás tea keretében teljes műsort adhasson és a bevételből felszerelési problémáin könnyítsen. A kérés elutasításra talált, mert

1) szakvélemény szerint a klub nem alkalmas helyiség arra, hogy ott gitázenekar szerepeljen, a hangerő zavaróvá a táncolókat.

2) többórás szereplésről szó sem lehet, mivel egy szakszervezeti határozat értelmében csak szerződöttné zenekart foglalkoztathat a kultúrosztály.

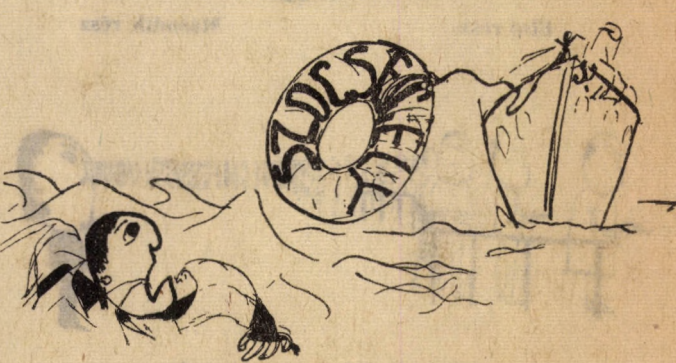
Két héttel ezelőtt meglepetten láttuk:

Vasárnap délután 5-től 10-ig a klubban a NEOTON gitáregyüttes szerepel!

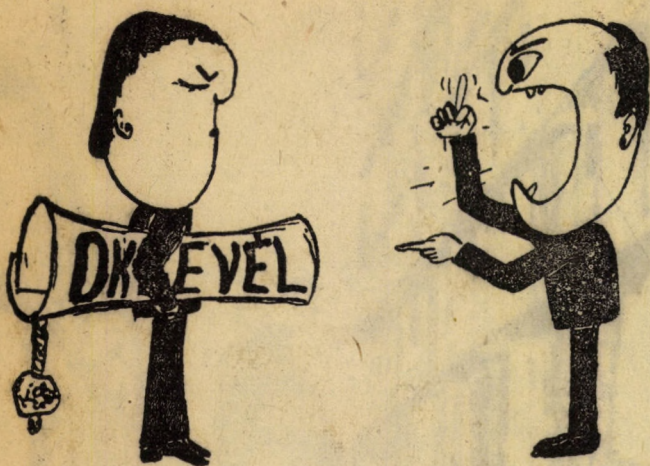
A HOLNAPUTÁN VAJON MILYEN MEGLÉPETESEKET TARTOGAT?

—petres—

A MENTŐÖV

— Mert te mindig valami számárságon töröd a fejed!

Válasz ürügyén

„Egyedül vagyok” sorozatommal kapcsolatban elég sok védő vagy ellenvéleményt juttattak el hozzám. Be kell vallanom, hogy az ellenvélemények száma nagyobb, aminek inkább örülni lehet, mintsem bosszankodni rajta. Maga a heves reagálás megmutatta, hogy hallgatóinkat érdekli a probléma.

Nem akarok azokról a levelekről, véleményekről beszélni, amelyek (legalábbis részben) igazat adtak nekem. Szeretném azonban megragadni az alkalmat, hogy az újságban közzé tegyem a válaszokat. (Schrempf, Matis)

Támadóim, s ezek közé tartozik a két szerző, általánosítással vádolnak, ugyanakkor szavaikból úgy tűnik ki, hogy valamiféle abszolút igazság kimondását várják. Erre én nem merem vállalkozni.

A cikksorozat címe: „Egyedül vagyok”, tehát olyan emberekről szól, akik egyedül vannak. Schrempf kolléga nem tudja elfogadni, hogy ilyen emberek léteznek. A Matis aláírású cikk írója pedig enyhén szólva kételkedik eseteim „valószínűségében”. Írásaikból kiderül, hogy ők nincsenek egyedül, így nem tudják elképzelni, hogy léteznek magányos emberek.

A magány és általában a sorozatban felvetett problémák régóta foglalkoztatnak. Ahhoz, hogy valaki leüljön és cikkeket írjon egy elég jelentős témáról, komoly felkészülés, a téma alapos ismerete szükséges. Én minden tőlem telhetőt megtettem. Két bírálómál ezt kétségbe vonom. Hivatkozom Matisra: a mai szerelmet ő nem tartja a szexuális kapcsolatok leegyszerűsítésének.

Kedves kolléga, menj el bármelyik pesti gimnáziumba, s próbáld meg tudni, hogy a 16–17 éves leányok között hány „ártatlant” találsz még. Biztosíthatlak, hogy az arány nagyon kedvezőtlen. Vagy talán azt állítod, hogy ezek a lányok tisztá és őszinte szerelemből járnak a hozzájuk hasonló fiúkkal, és kapcsolataik valami eszményi szerelem, s nem pusztán szexuális?

Vagy a cigány fiú esete. Tudod-e, hogy hazánkban is elég súlyos probléma a cigánykérdés? Felhoztad érvként, hogy az egyetemen tanuló külföldi

fiatalok sincsenek kirekesztve közülünk, s akkor hogyan fordulhat elő „cigánnyal”? Sajnos, előfordult. Az emberekben az előítélet elég erős ahhoz, hogy előfordulhasson ilyen eset.

A „Barátság”-ról írott cikkemben írtakat a szerző félreértette. Korántsem állítom, hogy nincs „jó barátság”. Inkább azt állítom, hogy az emberek közötti kapcsolatot legfeljebb „haverságnak” lehet nevezni. Szeretném idézni ezzel kapcsolatban egy esti hallgató véleményét: „Negyvenkét éves vagyok. Nekem is van fiam, s tudom, hogy neki és a hozzá hasonló korú gyerekeknek egymáshoz fűződő kapcsolata már más, mint a miénk volt. Mi barátok voltunk a szó nemesebb értelmében, ők inkább csak ismerősök.”

Mint már említettem, a két cikkíró általánosítással vádol, hogy egy-két egyedi esetből általános következtetéseket vonnak le. De hogy ők is ezt tették, ez nyomban lelepleződik abból, hogy szintén egyedi példákat hoztak fel állításuk igazolására. Különség csak annyi, hogy véleményük szemben áll az enyémmel.

Másik vélemény: minden ember maga tehet arról, ha egyedül marad. Ennek részben igazat adok. Azt hiszem, a két kollégámnak csak gratulálhatok, hogy nekik sikerült megtalálni az eszményi barátságot, szerelmet. Ez korántsem jelent azt, hogy minden embernek sikerült.

Az „Egyedül vagyok” téma egyszerre hálás és ugyanakkor hálátlan. Hálás, mert az emberek többségét érdekli. Hálátlan, mert egy újságírók körében belül részletezni, teljes-ségében vizsgálni nehéz. (Mutatják ezt a bíráló és védő levelek is.)

Eddig olyan szociológiai munka, amely a felszabadulás utáni fiatalság problémáival foglalkozik (magyar vonatkozású), még nem született. Ernst Fischer, a kitűnő marxista szociológus (akinek nézetét erősen a kérdésről Schrempf kolléga kissé lenézően „magánvéleménynek” nevezte), egy-két, az ifjúsággal kapcsolatos gondolatát, a magyar fiatalokra is érvényesnek lehet tekinteni.

— Rózsahegy —

EGYEDÜL VAGYOK

Első rész

Második rész

— Szörnyű! Sehol egy ismerős.

En találtam ki az egészet

A szerkesztőség nagy gondban volt. Kimerült a munkatársak agya, egyszerűen semmi sem jutott eszükbe. Szokás szerint (ki tudja hányadszor) az egyetemi ifjúság széles rétegeihez fordultak, hogy várják az ötleteket, verseket, humoroszkákat. Az egyetem legforgalmasabb helyein (klub, büfé, külügyi osztály stb.) felszerelt ládák ellenére üresen ásitottak.

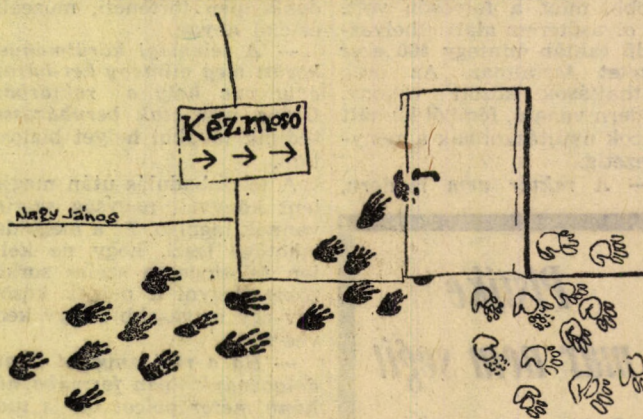
Teltek múltat a hetek és a szerkesztőségnek még mindig nem jutott semmi az eszébe. A lap természetesen továbbra is megjelent, napi hírekkel, húscéntis rajzokkal, fotókkal, reklámokkal. A lap úgy nézett ki, mint egy tanszéki hirdetőtábla. Később mással

próbálkoztak. Hatalmas keretben közölték, hogy a lap új munkatársakat keres. Elsőrangú szerkesztőségi szobák, gyönyörű titkárnő, folyóiratok, magazinok, ventilátor, hírnév, hideg-melegvíz stb helyett egy harmadik emeleti oda és három papírkosár várta a jelentkezőket. Az ígéretesek az elővándor munkatársaknak szelben hangzottak, mint az Angol Munkáspárt választási programja, mégsem jelentkezett senki. Már csak a Divina machinában bíztak, amikor váratlan dolog történt. Az egyik főmunkatárs „Nagy füllű vagyok” címmel írt egy cikket, melyben azt fejtette, hogy nemcsak ő nagy füllű, rajta kívül még sok nagy füllű

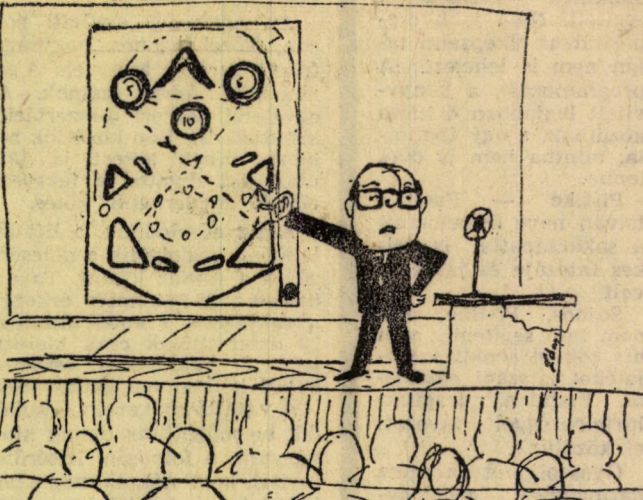
van, és valahogy segíteni kellene ezen. A váratlan dolog nem a cikk volt, hanem a beérkezett párszáz ezer ellencikk. Ezek között egyesek azt fejtették, hogy az egyetemen egyedül a szerző nagy füllű, mások azt, hogy ha valaki nagy füllű, azért még nem kell másnak is nagy füllűnek lenni, többen kifejtették, hogy a nagy füllűség egyáltalán nem tipikus, voltak akik elismerték, hogy nagy füllűek, de másképp, mint ahogy a szerző állítja stb., stb. A szerkesztőség pedig boldog volt, mert sok új név tűnt fel a lap hasábjain, és különben is volt valami biztató az egészben.

Farkasházy Tivadar

TE SE EBÉDELJ MOCSKOS KÉZZEL!

OKTATÁSI REFORM

— Két ingyenjátékot a következőképpen lehet elérni...

A triumvirátus összeült. Tolcsvai kartárs röviden változtatta Schneider felfedezését, és az úgy kapcsán beszerzett értesüléseit. Hegyaljai, az igazgató rágyújtott, töltött a reprezentációs konyakból, majd beszélni kezdett.

— Kedves elvtársak. Az úgy hosszas mérlegelése után az a vélemény alakult ki bennem, hogy épülő, szepülő szocialista hazánk nem nélkülözheti gyárunkat még akkor sem, ha alapjában véve fölösleges holmit gyártunk. — En azzal a süket alakkal nem barátkozom, rúgjuk ki — mondta Tokaji.

— Az nem jó, mert pofázni fog. Van annál jobb megoldás is. A Cérnatörzst igazgatójának a múlt héten szereztem egy remek középcepatát a gombfocicsapatába, megígérte, hogy ha valamilyen a segítségemre lehet, csak telefonáljak. Biztos lesz valamilyen szabad állása.

Schneideréknél házbülit ült. A két szoba hallos lakásban érdeklődési körüknek megfelelően hamar differenciálódtak a vendégek. Aik testi-lelki jóbaráttal érkeztek, hamar elvonultak a homályba, a magányosok Mick Jagger melabús üvöltözése mellett arról ábrándoztak, hogy különösen milyen jó lenne egy igazi testi-lelki jóbarát. (Az itt leírtak a szerző magányvéleményét tükrözik.)

A hallban a világmegváltók intelligens cigarettafüstbe burkolózva az üzemben belüli munkanélküliség megszüntetésének lehetőségeit vitatták meg.

A Schneider család

(FOLYTATÁSOS IZÉ)

(IV. RÉSZ.)

nem ultizunk, hanem römizünk — ajánlotta Tolcsvai.

— En azzal a süket alakkal nem barátkozom, rúgjuk ki — mondta Tokaji.

— Az nem jó, mert pofázni fog. Van annál jobb megoldás is. A Cérnatörzst igazgatójának a múlt héten szereztem egy remek középcepatát a gombfocicsapatába, megígérte, hogy ha valamilyen a segítségemre lehet, csak telefonáljak. Biztos lesz valamilyen szabad állása.

Schneideréknél házbülit ült. A két szoba hallos lakásban érdeklődési körüknek megfelelően hamar differenciálódtak a vendégek. Aik testi-lelki jóbaráttal érkeztek, hamar elvonultak a homályba, a magányosok Mick Jagger melabús üvöltözése mellett arról ábrándoztak, hogy különösen milyen jó lenne egy igazi testi-lelki jóbarát. (Az itt leírtak a szerző magányvéleményét tükrözik.)

A hallban a világmegváltók intelligens cigarettafüstbe burkolózva az üzemben belüli munkanélküliség megszüntetésének lehetőségeit vitatták meg.

Mayláth, ki a Cinzanos üvegbe rejtett Pannónia vermouthe mértéktelen fogyasztása következtében már nem volt teljesen józan, vidáman bőföggött. Potrien lelke (állandóan titkok után kutatott) most sem hagyta nyugodni. Annaira még magánál volt, hogy ezúttal is hódolhasson kedves szenvedélyének. Pár percnyi keresgélés után egy piros kis könyv, szíveválasztottja, Icuka naplója akadt a kezébe. Mivel a könyv gazdája éppen a konyhában látta el a háziasszonyi teendőket, zsákmányával nyugodtan elvonulhatott, hogy idillikus környezetben élvezhesse a könyv tartalmát Kényelmesen elhelyezkedett és brixolt majszolgatva elkezdte olvasni.

A papa izgalomtól remegve állt a nagyfőnök előtt.

— Foglaljon helyet, kedves Schneider kartárs. Tölthetnek?

— Te jó isten, mire fognak ezek kilyukadni — töprengött a papa. A mézes-mázos szavaktól legálább annyira félt, mint a legorombibától.

— Csak az iránt akarunk érdeklődni, hogy van megelé-

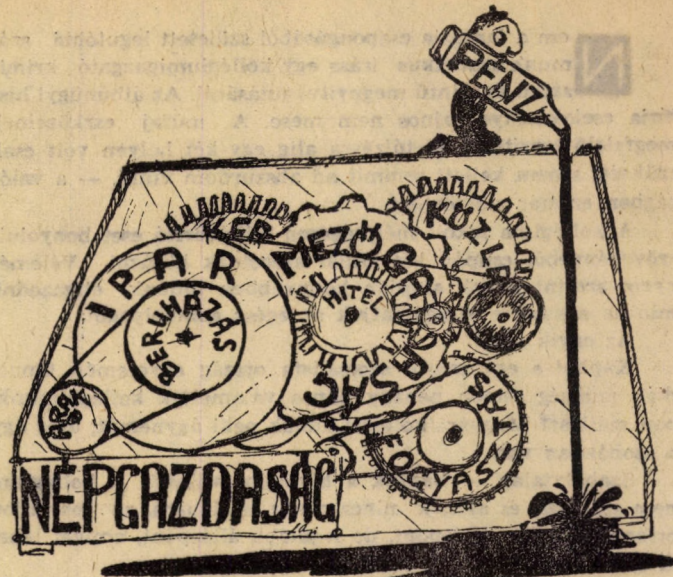
gedve a munkájával, meg aztán egy kedves ismerősöm, a Cérnatörzst igazgatója megkért, nem tudné-e ajánlani egy megbízható, tapasztalt osztályvezetőt. Ön közismerten jó munkatér és remek szakember. Magára gondoltam. Mégis más egy osztályvezetői állás a Cérnatörzsnél, mint egy ilyen kis gyárnál, a fizetés is legalább kétszázalékkal több. Természetesen alaposan fontolja meg a választ, nem sürgetjük, adunk rá két perc gondolkodási időt, ha nem vállalja, úgy is jó.

A papa tudta, hogy mit jelent az igazgató szavajárásában az „úgy is jó”, de különben sem megvetendő egy ilyen remek állás. „Jobb lesz innen finoman megszabadulni, mielőtt megmondják magukat. Öreg vállalatit intrikus vagyok, sokat tapasztaltam az életben, itt már nincs jövőm, megyek a Cérnatörzshöz.”

— Mélyen megtisztelt az igazgató kartárs bizalma, örömmel vállalom. De ha szabad érdeklődnöm, milyen munkaterületem lesz?

— Izé, azt nem tudom egész pontosan, de hiszen maga úgyis mindenhez ért. Holnap jön be, elvégezzük a szükséges átigazolásokat. Aztán ne hozzon ránk ségységet, sok sikert, kedves barátom — nyájkaszkodott az igazgató.

A papa kihátrált a teremből. Farkasházy Tivadar (Folytatjuk)

SPORTHÍREK

RÖPLABDA

A tavalyi évad során a Budapest I. osztályban szereplő csapataink csak ritkán tudtak jó, eredményes játékokat nyújtani. Gyakran 2:0-as vezetéssel is előfordult, hogy 2:3-ra alakult az eredmény. Hiányzott a megfelelő irányítás és sokszor a lelkesedés is.

Aztán új edzők jöttek, s új ígéretek: Jövőre feljutunk az NB II-be! Ennek szellemében folytattak télen az edzések. Mindenki bizott abban, hogy erős kezű irányítással, akarattal mindez sikerüljön. A bajnokság kezdete óta öt forduló már lezajlott, s az eredmények a bizakodókat igazolják.

Női csapat:

Közzgazd. Egy.—Május 1 Ruhagyár 3:0

Közzgazd. Egy.—BMTE 3:0

Közzgazd. Egy.—Vegyiművek 3:0

Közzgazd. Egy.—MMG 3:0

Közzgazd. Egy.—Rézhenger 3:0

Női csapatunk (Görgényi, Hegedűsné, Szántai, Szepesi, Vácz, Bodnár, Bella, Maitényi) eddig tehát veszteség nélkül áll az első helyen! Különösen Görgényi, Szántai és Szepesi járultak hozzá kiváló teljesítménnyel a győzelemhez. Utolsó mérkőzésünk például az ellenfél szettének csak 3–3 pontot tudott szerezni.

Férfi csapatunk: — Turzó, Bethlendi, Somogyi, Koncz, Harcsa, Tóth, Nagy, Juhász — eddig öt mérkőzésből négy győzelmet aratott. (Ötödik mérkőzés bírói műhiba miatt óvásra került, így ezt újra kell játszsanunk.)

Közzgazd. Egy.—Bp-i Vegyiművek 3:0

Az erős szél is nehezítette ezt a mérkőzést, melyet nagy küzdelem árán nyertünk.

Közzgazd. Egy.—Tűzoltó Dózsa SC 3:1

A szövetség két mérkőzést is kiírt erre az időpontra, s a veszedelem miatt felborzolt idegek hatása érezhető volt a játék képén is. A csapat a második játszmát kiengedte kezéből, de utána nem volt kétséges a győzelem. Az utolsó játszmát könnyedén, jó játékkal 15:1-re nyerte.

A férfi csapat legközelebbi mérkőzése május 22-én, fél 11 órakor lesz a BGSC csapata ellen; X., Újhelyi út 25–31. Ezúttal is szívesen látjuk a szurkolókat.

1966. július 21–31 között Budapesten, a Kisstadionban rendezik meg az ifjúsági röplabda Európa-bajnokságot. A nagy küzdelmet ígérő sorozat minden mérkőzésére érvényes, ifjúsági bérletet bocsátanak ki 20 forintos áron. A bérletek egyetemünkön is kaphatók június 6-ig a sportszertárban, Kiss Gyulánál.

László Gyula

KÖZZGAZDASZ

A Marx Károly Közzgazdaságtudományi Egyetem lapja. Megjelenik kéthetente. Főlelős szerkesztő: FAKLEN PÁL. Szerkesztőség: Bp., IX., Dimitrov tér 8. III. emelet 381. Telefon: 186–850/138 mellék. Kiadja a Hirlapkiadó Vállalat. Készül a Szikra Lapnyomdában.